

**STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 14
IM. WŁADYSŁAWA BRONIEWSKIEGO W KALISZU**

wersja skrócona dla uczniów

“Dziecko ma prawo być sobą. Ma prawo do popełniania błędów. Ma prawo do posiadania własnego zdania. Ma prawo do szacunku. Nie ma dzieci – są ludzie.”

Janusz Korczak

Spis treści

Wprowadzenie	2
Standardy ochrony małoletnich	2
Zasady postępowania w celu ochrony uczniów przed krzywdzeniem	3
Zasady bezpiecznych relacji uczniów i pracowników szkoły	4
Zasady bezpiecznych relacji między uczniami oraz zachowania niedozwolone uczniów	4
Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu, telefonów komórkowych oraz ochrony uczniów przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci	5
Postępowanie ucznia w przypadku doznawania krzywdy	5
Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia ucznia przez rówieśników	5
Procedura postępowania w przypadku podejrzenia stosowania lub stosowania przemocy domowej wobec ucznia	6
Procedura postępowania w przypadku cyberprzemocy	8
Procedura postępowania w przypadku innego zagrożenia cyfrowego	9

Wprowadzenie

Sledząc przekazy medialne oraz obserwując to, co dzieje się wokół coraz częściej docierają do nas informacje o zjawisku krzywdzenia dzieci. Stosowanie wobec dzieci przemocy w jakiegokolwiek formie niesie za sobą nie tylko poważne i długofalowe konsekwencje dla rozwoju, ale może także bezpośrednio zagrażać zdrowiu bądź nawet życiu osoby, która jej doświadcza.

Z uwagi na fakt, że jednym z najważniejszych celów działania szkoły jest budowanie bezpiecznego, przyjaznego, wspierającego rozwój i zdobywanie nowych umiejętności środowiska oraz ochrona uczniów przed różnego rodzaju zagrożeniami wszelkie przejawy przemocy wymagają reakcji również z naszej strony. Realizując swoje zadania szkoła powinna stwarzać warunki umożliwiające Wam uzyskanie skutecznej pomocy w sytuacjach trudnych oraz dbać o przestrzeganie Waszych praw. Aby spełnić te założenia i w odpowiedzi na potrzebę wprowadzenia systemowego rozwiązania walki z przemocą (fizyczną, psychiczną, ekonomiczną oraz cyberprzemocą) szkoła została zobowiązana i do opracowania dokumentu pod nazwą Standardy ochrony małoletnich.

Standardy ochrony małoletnich to dokument, który został skonstruowany jako zbiór zasad i procedur postępowania. Określone w nim zasady i procedury mają zapewnić Wam ochronę oraz pomoc w stworzeniu w szkole bezpiecznego, wolnego od przemocy oraz przyjaznego środowiska. Zasady te dotyczą w szczególności:

- bezpiecznych relacji pracowników szkoły z uczniami,
- bezpiecznych relacji między uczniami,
- korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu,
- ochrony przed zagrożeniami w sieci.

Procedury postępowania opisane w dokumencie zostają uruchomione przez pracowników szkoły w przypadku obaw o Wasze bezpieczeństwo lub otrzymania informacji, że ktoś z Was doświadcza krzywdzenia. Ich celem jest niedopuszczenie do eskalacji przemocy.

Z procedur tych możecie korzystać także Wy w sytuacjach, gdy Wasze bezpieczeństwo jest zagrożone lub gdy czujecie, że może być ono zagrożone.

Standardy ochrony małoletnich

W celu dbania o Wasze bezpieczeństwo, w naszej szkole określono osiem głównych standardów ochrony małoletnich. Zostały one wymienione poniżej wraz z krótkim opisem.

Standard I Uczniowie, rodzice i pracownicy szkoły znają „Standardy ochrony małoletnich”. Dokument jest dostępny i upowszechniany.

Dokument Standardy ochrony małoletnich znajdziesz na stronie www.sp14.kalisz.pl oraz na tablicy na parterze szkoły. Do jego najważniejszych treści nauczyciele oraz inni pracownicy szkoły będą także odwoływali się podczas zajęć z Wami, konsultacji indywidualnych czy w trakcie realizowanych programów i warsztatów o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym.

Standard II – Pracownicy współtworzą i gwarantują bezpieczne i przyjazne środowisko w szkole.

Celem działania wszystkich pracowników szkoły jest chronienie Was przed każdą możliwą formą przemocy oraz zapewnienie Wam bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego w szkole. Pracownicy szkoły wiedzą w jaki sposób i skutecznie reagują na informacje o krzywdzeniu Was.

Standard III – Szkoła oferuje rodzicom/opiekunom prawnym informację oraz edukację w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ich ochrony przed krzywdzeniem i wykorzystywaniem.

Wasi rodzice mają dostęp do Standardów, znają procedury zgłaszania zagrożenia

i angażują się w działania szkoły na rzecz ochrony małoletnich. Ponadto, szkoła motywuje i umożliwia Waszym rodzicom oraz opiekunom prawnym poszerzenie wiedzy i umiejętności wychowawczych oraz uzyskiwanie informacji o sposobach ochrony dzieci przed zagrożeniami, przemocą i wykorzystaniem.

Standard IV – Szkoła zapewnia uczniom równe traktowanie oraz przestrzeganie ich praw.

Szkoła przestrzega praw dziecka oraz wzbogaca Waszą wiedzę dotyczącą tych praw i sposobów, w jakie możecie chronić się przed różnego rodzaju zagrożeniami (przeciążeniem i wykorzystywaniem seksualnym, zagrożeniami w Internecie). Uzyskujecie informacje o możliwościach wsparcia w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania (materiały edukacyjne, broszury, ulotki, książki) oraz informacje na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

Standard V – Organizacja postępowania na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich zapewnia skuteczną ochronę uczniom.

Pracownicy szkoły wiedzą, co zrobić w sytuacji, gdy podejrzewają lub stwierdzą, że którekolwiek z Was doświadcza przemocy (rówieśniczej, domowej, cyberprzemocy). Są wyposażeni w wiedzę o sposobach wspierania Was z zachowaniem Waszego komfortu fizycznego i psychicznego. W szkole są wskazane osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń i składanie zawiadomień o popełnieniu przestępstwa wobec małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”. Wskazano również osoby odpowiedzialne za udzielenia wsparcia w sytuacjach krzywdzenia - informacja o tych osobach jest udostępniona na stronie internetowej szkoły oraz na tablicy ogłoszeń w budynku szkolnym.

Standard VI – W szkole wzmocnione jest poczucie bezpieczeństwa uczniów w obszarze relacji społecznych oraz ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.

Szkoła określiła zachowania i zasady (w tym zachowania niedozwolone) wspierające utrzymywanie prawidłowych relacji między Wami - uczniami, między Wami, a pracownikami szkoły oraz zasady bezpiecznego korzystania z Internetu na terenie szkoły. Określono jakie działania należy podjąć w celu ochrony Was przed krzywdzeniem w sytuacjach przemocy fizycznej, psychicznej, domowej, seksualnej czy cyberprzemocy. W szkole opracowano i wdrożono procedurę „Niebieskie Karty”, a pracownicy szkoły realizują plan wsparcia ucznia po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.

Standard VII – Działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane.

W szkole gromadzona i zabezpieczana jest dokumentacja dotycząca przypadków krzywdzenia.

Standard VIII – Szkoła lub placówka monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami i procedurami ochrony dzieci.

Wprowadzone w szkole procedury będą regularnie weryfikowane, tak by sprawdzać ich skuteczność i korygować ewentualne błędy.

Zasady postępowania w celu ochrony uczniów przed krzywdzeniem

Przebywając na terenie szkoły macie kontakt zarówno ze swoimi rówieśnikami, jak i z dorosłymi (nauczycielami, specjalistami, pracownikami obsługi i administracji, osobami z zewnątrz). Z uwagi na fakt, że wszystkie te relacje powinny być bezpieczne i sprzyjać Waszemu rozwojowi konieczne określono kilka zasad tych kontaktów.

Zasady bezpiecznych relacji uczniów i pracowników szkoły

1. Wszyscy pracownicy szkoły działają dla Waszego dobra i w Waszym interesie, traktują Was z szacunkiem, równością, uwzględniając Waszą godność i potrzeby.
2. Pracownicy szkoły nie stosują wobec Was przemocy w jakiegokolwiek formie.
3. Podczas pobytu w szkole pracownicy dbają o Wasze bezpieczeństwo.
4. Działania podejmowane wobec Was są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe.
5. Pracownicy w komunikacji z Wami zachowują spokój, cierpliwość i szacunek oraz okazują zrozumienie dla Waszych trudności i problemów.
6. Pracownicy wspierają Was w pokonywaniu trudności uwzględniając Wasze możliwości rozwojowe oraz możliwości wynikające z niepełnosprawności czy specjalnych potrzeb edukacyjnych.
7. Pracownicy podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw - wyrażanie emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad „dobrego wychowania”.
8. Pracownicy przestrzegają praw dziecka, chronią je oraz upowszechniają wiedzę o nich (np. podczas zajęć z wychowawcą czy zajęć dydaktycznych).
9. Pracownicy dają Wam prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz prawo do bycia wysłuchanym.
10. Pracownicy dobierają metody dyscyplinowania uczniów adekwatnie do wieku i poziomu rozwoju. Metody te nie naruszają Waszej godności i zasad nietykalności osobistej (zakaz stosowania kar fizycznych).
11. Pracownicy nie rozpowszechniają informacji na Wasz temat i nie ujawniają Waszych danych wrażliwych (wizerunek, informacje o sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej) osobom nieuprawnionym.
12. Kontakt pracowników z uczniami odbywa się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczy celów związanych z działaniem szkoły.
13. Zasady bezpiecznych relacji z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników szkoły oraz innych dorosłych.
14. Jeśli poczujesz się źle w jakiegokolwiek sytuacji w szkole w związku z zachowaniem czy słowami osoby dorosłej, możesz o tym powiedzieć pracownikowi szkoły, któremu ufasz, która w razie konieczności udzieli ci pomocy.

Zasady bezpiecznych relacji między uczniami oraz zachowania niedozwolone uczniów

1. Jako uczniowie macie obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania określonych w Statucie Szkoły, w tym zasad bezpieczeństwa obowiązujących w szkole i dbania o to, by nie narażać innych na niebezpieczeństwo.
2. Cechą waszych relacji powinien być wzajemny szacunek i akceptacja, traktowanie innych z godnością, respektowanie prawa innych do własnego zdania, popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania (w ramach społecznie przyjętych norm i wartości).
3. Jako uczniowie powinniście okazywać zrozumienie dla trudności i problemów kolegów i koleżanek i oferować im pomoc. Niedopuszczalne jest wyśmiewanie, szydzenie czy krytykowanie słabości i trudności innych.
4. Niedozwolone jest naruszanie praw innych uczniów, dyskryminacja i gorsze traktowanie ze względu na jakąkolwiek odmienność.
5. Kontakty między Wami powinna cechować wysoka kultura osobista - używanie zwrotów grzecznościowych typu *proszę, dziękuję, przepraszam, uprzejmość, życzliwość*, poprawny, wolny od wulgaryzmów język, kontrola swojego zachowania i emocji, wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi).
6. Konflikty między Wami powinny być rozwiązywane konstruktywnie i bez użycia siły.

7. Macie prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania jest wolny od agresji i przemocy, nikomu nie wyrządza krzywdy i nie narusza dóbr osobistych innych.
8. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, psychiczna oraz cyberprzemoc wśród Was jest niedozwolona, nie może być akceptowana lub usprawiedliwiona.
9. Jako uczniowie macie obowiązek informować pracowników szkoły o każdym zaistniałym zagrożeniu.
10. Będąc świadkiem stosowania przez innego ucznia jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, macie obowiązek reagowania na nią poprzez pomoc i ochronę osoby doświadczającej przemocy (jeśli to możliwe) lub szukanie pomocy dla niej u osoby dorosłej.
11. Jeśli doświadczycie agresji lub przemocy, możecie uzyskać w szkole pomoc.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu, telefonów komórkowych oraz ochrony uczniów przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci

1. Szkoła umożliwia dostęp do Internetu.
2. Sieć jest monitorowana w taki sposób, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
3. Na terenie szkoły dostęp ucznia do Internetu możliwy jest za zgodą nauczyciela i pod jego nadzorem oraz zgodnie z jego zaleceniami.
4. Korzystanie z multimediiów, Internetu i programów użytkowych w szkole służy wyłącznie celom informacyjnym i edukacyjnym.
5. Macie prawo korzystać na terenie szkoły z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych zgodnie z zasadami określonymi w Rozdziale 16 Statutu Szkoły

Postępowanie ucznia w przypadku doznawania krzywdy

Wystąpienie ryzyka krzywdzenia lub doświadczenie przez Was krzywdzenia wymaga podjęcia działań, których celem będzie powstrzymanie go i zabezpieczenie Was przed dalszą krzywdą. Aby tak się stało zarówno Wy, jak i dorośli, którzy Was otaczają muszą postępować zgodnie z przyjętymi procedurami.

Postępowanie i wybór działań, które zostaną podjęte jest uzależniony od formy krzywdzenia, na jaką zostaliście narażeni. Poniżej przedstawione zostaną działania, jakie powinniście podjąć w sytuacji zagrożenia Waszego bezpieczeństwa oraz działania jakie, w odpowiedzi na informację o zagrożeniu podejmie szkoła.

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia ucznia przez rówieśników

Przemoc rówieśnicza ma miejsce, gdy dziecko/młoda osoba doświadcza przykrości lub krzywdy w wyniku celowych działań swoich rówieśników.

Przemoc rówieśnicza obejmuje:

- przemoc fizyczną: bicie, uderzenie, popychanie, szturchanie, szczypanie, kopanie, opluwanie, podstawianie nogi, szarpanie, duszenie, ciągnięcie za włosy, uderzenie w twarz, przytrzymywanie, utrudnianie przejścia, napastowanie seksualne, nadużywanie swojej przewagi fizycznej nad inną osobą, rzucanie w kogoś przedmiotami, niszczenie, zabieranie lub chowanie rzeczy, zamykanie w pomieszczeniach, kradzież, wymuszanie pieniędzy;
- przemoc psychiczną: obelgi, wyzwiska, wyśmiewanie (wyglądu, umiejętności, zachowania), sztydzenie, przezywanie, obrażanie, poniżanie, krzyczenie na kogoś, rozpuszczanie plotek, obraźliwe żarty, wulgarne gesty, przedrzeźnianie, grożenie zrobieniem krzywdy, szantaż, wykluczanie kogoś z grupy, izolowanie, celowe milczenie, manipulowanie, śledzenie, szpiegowanie, zdradzanie tajemnic, oszukiwanie, nastawianie innych przeciwko, obgadywanie, zmuszanie innej osoby do podejmowania

niewłaściwych działań, dyskryminację (gorsze traktowanie kogoś ze względu na jakąś cechę); przemoc psychiczna może dotyczyć bezpośrednio osoby lub osób dla niej ważnych (np. rodzina, przyjaciele).

Działania ucznia:

1. Jeśli ktoś stosuje wobec Ciebie agresję lub przemoc (w jakiegokolwiek formie) powiedz o tym wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły, któremu ufasz. Opowiedz mu kiedy, gdzie i w jakich okolicznościach sytuacja miała miejsce i poinformuj o ewentualnych świadkach stosowanej wobec Ciebie przemocy. Poproś o reakcję, wsparcie i pomoc.
2. O tym, co Cię spotyka/spotkało poinformuj także rodziców.
3. Jeśli będziesz potrzebować dodatkowego wsparcia emocjonalnego - poproś o rozmowę z pedagogiem szkolnym, psychologiem lub innym pracownikiem, któremu ufasz. Podczas rozmowy możesz nie tylko opowiedzieć o swoich uczuciach, ale także uzyskać wskazówki dotyczące tego, co zrobić, aby poradzić sobie w trudnych momentach. W zależności od potrzeb pomoc pedagoga lub psychologa może być jednorazowa lub systematyczna.
4. Jeśli sytuacja nie ulegnie zmianie i w dalszym ciągu ktoś będzie stosował wobec Ciebie przemoc, ponownie poinformuj o tym wychowawcę oraz swoich rodziców. Wspólnie w wychowawcą i rodzicami możesz też przedstawić sprawę dyrektorowi lub wicedyrektorowi szkoły, który zastosuje kolejne, przewidziane prawem szkolnym, konsekwencje wobec sprawcy/sprawców przemocy.

Działania szkoły:

1. Po zgłoszeniu przez Ciebie faktu doświadczania agresji lub przemocy rówieśniczej, wychowawca (lub inny pracownik szkoły) podejmie działania, których celem będzie powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska.
2. Osoba, do której się zgłosiłeś, przekaze informację pedagogowi oraz powiadomi Twoich rodziców (jeśli jeszcze tego nie zrobiłeś). Następnie wychowawca i pedagog podejmą kroki, aby wyjaśnić zaistniałą sytuację. Jeśli Twoi rodzice wyrażą chęć będą mogli uczestniczyć w tych działaniach.
3. Po wyjaśnieniu okoliczności, ustaleniu rodzaju zachowań przemocowych wobec Ciebie oraz wysłuchaniu wyjaśnień sprawcy/sprawców przemocy, szkoła zastosuje wobec sprawcy środki dyscyplinujące.
4. O zaistniałym zdarzeniu wychowawca lub pedagog poinformują także dyrektora szkoły oraz rodziców sprawcy.
5. W przypadku poważnego naruszenia nietykalności osobistej dyrektor szkoły zgłasza sprawę agresji fizycznej na policję w celu wyciągnięcia konsekwencji prawnych wobec osoby stosującej przemoc.
6. Szkoła umożliwi Ci skorzystanie z pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a jeśli pomoc udzielona przez szkołę okaże się niewystarczająca, w porozumieniu z Twoimi rodzicami może Cię skierować na specjalistyczną terapię.

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia stosowania lub stosowania przemocy domowej wobec ucznia

Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się celowe zaniechanie lub działanie osoby ze środowiska domowego, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające Twoje prawa lub dobra osobiste. Działanie to w szczególności:

- a) naraża Cię na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) narusza Twoją godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną (np. namawianie lub zmuszanie Cię przez dorosłego do uczestniczenia w prawnie zabronionych czynnościach seksualnych),
- c) powoduje szkody na Twoim zdrowiu fizycznym lub psychicznym i prowadzi do doświadczania cierpienia,
- d) ogranicza lub pozbawia Cię dostępu do środków finansowych,

- e) istotnie narusza Twoją prywatność lub wzbudza u Ciebie poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia.

Przemoc domowa jest sytuacją, gdy wszczęcie odpowiedniego postępowania może nastąpić na skutek dwóch zdarzeń:

- 1) osoba doświadczająca przemocy sama informuje, że jest krzywdzona,
- 2) ktoś z otoczenia osoby podejrzewa, że może ona doświadczać krzywdy.

Dlatego:

Jeżeli w Twoim domu dzieje Ci się jakakolwiek krzywda, możesz poinformować o tym pracownika szkoły, do którego masz zaufanie. Podejmie on stosowne, zgodne z zakresem swoich kompetencji działania, mające na celu Twoją ochronę.

Jeśli jednak nauczyciel lub inni pracownicy szkoły zauważą w Twoim zachowaniu i wyglądzie symptomy i oznaki stosowanej wobec Ciebie przemocy domowej, to mimo że tego nie ujawniłeś, mają obowiązek podjąć chroniące Cię działania i/lub zgłosić to do instytucji, które udzielą Ci zgodnej z prawem pomocy.

Działania ucznia:

1. Jeśli którykolwiek z Twoich domowników wyrządza Ci krzywdę i sprawia, że nie czujesz się bezpiecznie zgłoś ten fakt wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły, któremu ufasz. Opowiedz o swojej sytuacji (na tyle, na ile czujesz się na siłach), poproś o reakcję, wsparcie i pomoc.
2. Jeśli będziesz potrzebować dodatkowego wsparcia, poproś o rozmowę z pedagogiem szkolnym lub psychologiem (lub innym nauczycielem, któremu ufasz). Udzieli Ci oni wsparcia uwzględniając Twoje potrzeby oraz udzieli wskazówek dotyczących tego, co zrobić, aby poradzić sobie w trudnych momentach. W zależności od potrzeb pomoc pedagoga lub psychologa może być jednorazowa lub systematyczna.

Działania szkoły:

1. Po uzyskaniu od Ciebie informacji o krzywdzeniu wychowawca (lub inny pracownik szkoły) podejmie odpowiednie działania, których celem będzie powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska.
2. Osoba, do której się zgłosiłeś przekaże informacje pedagogowi, a następnie wspólnie zbiorą od Ciebie informacje na temat krzywdy, której doświadczyłeś – ustalą jej formy i okoliczności. Rozmowa z Tobą będzie podstawą do oceny stopnia zagrożenia Twojego bezpieczeństwa.

Pamiętaj, że możesz opowiadać o tym, co się wydarzyło, swobodnie - opowiedz o zachowaniu sprawcy i swoich odczuciach. Nie musisz martwić się o zachowanie kolejności wydarzeń. Pracownik szkoły da Ci czas na wypowiedzenie się i nie będzie Cię krytykować. Żeby uzyskać jak najwięcej informacji, może Ci zadać dodatkowe pytania.

3. Gdy to nauczyciel czy inny pracownik szkoły zauważą w Twoim zachowaniu lub wyglądzie symptomy i oznaki wskazujące, że jesteś krzywdzony (choć mu tego nie zgłosiłeś) również skontaktuje się z pedagogiem szkolnym. Następnie wspólnie przeprowadzają rozmowę z Tobą oraz (o ile to możliwe) Twoimi rodzicami/prawnymi opiekunami w celu zweryfikowania podejrzeń.
4. W obu przypadkach pedagog szkolny, po dokładnym rozpoznaniu sprawy dokona oceny zdarzeń i zawiadamia o nich dyrektora szkoły.
5. Wspólnie z Twoimi rodzicami (lub jednym z nich, tym, który Cię nie krzywdzi) pedagog i wychowawca zaplanują i podejmą konkretne działania zapewniające Ci ochronę.
6. Szkoła umożliwi Ci skorzystanie z pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a jeśli pomoc udzielona przez szkołę okaże się niewystarczająca, w porozumieniu z Twoimi rodzicami może Cię skierować na specjalistyczną terapię.
7. Gdyby zaplanowane przez szkołę działania nie były wystarczające do zapewnienia Ci bezpieczeństwa i pomocy, której potrzebujesz, pedagog szkolny nawiąże współpracę

z instytucjami pomocowymi, np. dzielnicowym, specjalistą ds. nieletnich, pracownikiem socjalnym.

8. W sprawach trudnych lub związanych z popełnieniem przestępstwa, pedagog i dyrektor zobowiązani są powiadomić policję i/lub sąd rodzinny.
9. W sytuacjach bezpośrednio zagrażających Twojemu zdrowiu lub życiu, pedagog i dyrektor zobowiązani są powiadomić policję lub prokuraturę rejonową.

Pamiętaj!

Każde zachowanie o charakterze przemocowym wobec osoby małoletniej jest przestępstwem.

Sposób postępowania w sytuacji krzywdzenia małoletnich określa procedura „Niebieskiej Karty” – polega ona na podejmowaniu interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się wg ustalonych zasad prawnych.

Do wszczęcia procedury „Niebieskie karty” nie jest konieczna pewność występowania przemocy, wystarczy jej uzasadnione podejrzenie.

W żadnym przypadku stosowanie przemocy w stosunku do Ciebie nie jest Twoją winą i masz prawo informować o tym fakcie osoby, którym ufasz oraz prosić je o pomoc.

Procedura postępowania w przypadku cyberprzemocy

Cyberprzemoc to celowe wyrządzanie komuś krzywdy przy użyciu urządzeń elektronicznych.

Cyberprzemoc obejmuje:

- obraźliwe SMS-y i MMS-y, obraźliwe komentarze na forach internetowych i social mediach, groźenie przy użyciu wiadomości SMS lub social mediów, telefony i e-maile zawierające groźby, robienie zdjęć lub nagrywanie filmów bez czyjejs zgody, przerabianie zdjęć/filmów na ośmieszające, publikowanie ośmieszających informacji, nękanie wiadomościami, podszywanie się pod kogoś w Internecie, wysyłanie obraźliwych wiadomości, usuwanie z grup, szantaż dotyczący publikacji informacji w Internecie.

Działania ucznia:

1. Jeśli doświadczyłeś cyberprzemocy powiedz o tym wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły, któremu ufasz. Opowiedz mu o swojej sytuacji i poinformuj o ewentualnych świadkach stosowanej wobec Ciebie przemocy. Poproś o reakcję, wsparcie i pomoc.
2. O tym, co Cię spotyka/spotkało poinformuj też rodziców.
3. Postaraj się zabezpieczyć dowody cyberprzemocy (treść wiadomości tekstowych i głosowych, zdjęcia, nagrania, filmy, zrzuty ekranów, itp.) i przekaż je wychowawcy/rodzicom. Jeśli będziesz mieć kłopot z zabezpieczeniem dowodów poproś o pomoc dorosłych.
4. Jeśli będziesz potrzebować dodatkowego wsparcia, poproś o rozmowę z pedagogiem szkolnym lub psychologiem (lub innym pracownikiem szkoły, któremu ufasz). Pedagog lub psycholog może udzielić Ci wsparcia i wskazówek dotyczących tego, co możesz zrobić, by poradzić sobie z zaistniałą sytuacją. Zależnie od potrzeb pomoc pedagoga lub psychologa może być jednorazowa lub systematyczna.

Działania szkoły:

1. Po zgłoszeniu przez Ciebie faktu doświadczenia cyberprzemocy wychowawca (lub inny pracownik szkoły) przekaże informację pedagogowi i we współpracy z nim podejmie odpowiednie działania.
2. Wychowawca i pedagog dokonają analizy zabezpieczonych dowodów, a jeśli będziesz mieć problem z ich zabezpieczeniem udziela Ci niezbędnej pomocy lub poproszą o to specjalistę. Wspólnie z Tobą, wychowawca i pedagog szkolny dokonają oceny, czy zdarzenie wyczerpuje znamiona cyberprzemocy czy jest nieudany żartem.

3. Po dokonaniu analizy dowodów i ustaleniu okoliczności cyberprzemocy pedagog i wychowawca podejmą działania mające na celu ustalenie sprawcy i doprowadzenie do usunięcia kompromitujących lub krzywdzących materiałów.
4. O zaistniałym zdarzeniu wychowawca lub pedagog poinformują Twoich rodziców (jeśli jeszcze tego nie zrobiłeś), dyrektora oraz rodziców sprawcy.
5. Ze sprawcą zostanie przeprowadzona rozmowa, a po wysłuchaniu go, uwzględniając wagę czynu oraz motywację do popełnienia takiego czynu szkoła, zgodnie ze swoim statutem zastosuje wobec sprawcy środki dyscyplinujące.
6. Jeśli sytuacja będzie tego wymagała szkoła powiadomi policję – decyzję w tej sprawie zostanie podjęta wspólnie z Tobą i Twoimi rodzicami.
7. Szkoła umożliwi Ci skorzystanie z pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a jeśli pomoc udzielona przez szkołę okaże się niewystarczająca, w porozumieniu z Twoimi rodzicami może Cię skierować na specjalistyczną terapię.

Procedura postępowania w przypadku innego zagrożenia cyfrowego

Do innych zagrożeń cyfrowych należą:

- wysyłanie innym za pośrednictwem Internetu lub telefonu swoich intymnych zdjęć lub filmów; niebezpieczeństwo zwiększa fakt, że raz wysłane treści mogą zostać zapisane i użyte w dowolny sposób - mogą trafić w ręce niepowołanych osób i stać się narzędziem cyberprzemocy (szantażu czy zastraszania osoby, która się na nich znajduje) lub mogą zostać przesłane innym bez zgody osoby, która się na nich znajduje;
- zagrożenie dostępem do treści szkodliwych, niedozwolonych, nielegalnych i niebezpiecznych dla zdrowia ma miejsce, gdy zostajesz narażony na kontakt z takimi treściami szkodliwymi, zagrażającymi Twojemu bezpieczeństwu i promującymi zachowania niezgodne z prawem jak m.in pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków; treści szkodliwe wiążą się z niebezpieczeństwem werbunku dzieci i młodzieży do organizacji nielegalnych i terrorystycznych;
- naruszenie prywatności przez nieodpowiednie lub niezgodne z prawem wykorzystanie danych osobowych lub wizerunku małoletniego polegające na podszywaniu się pod inną osobę, wykorzystywaniu jej wizerunku lub danych osobowych w celu wyrządzenia jej szkody osobistej lub majątkowej; najczęstszymi formami wyłudzenia lub kradzieży danych jest przejęcie profilu na portalu społecznościowym w celu dyskredytacji lub naruszenia dobrego wizerunku osoby, której prywatność naruszono (np. publikacja zdjęć intymnych bądź fotomontażu), szantażowania (w celu uzyskania korzyści finansowych w zamian za niepublikowanie zdjęć bądź treści naruszających reputację osoby), dokonania zakupów i innych transakcji finansowych (np. w sklepach internetowych na koszt osoby);
- nawiązanie przez małoletniego niebezpiecznych kontaktów w Internecie, które polega na kontakcie osoby dorosłej z małoletnią w celu zainicjowania znajomości prowadzących do wyłudzenia poufnych informacji, skłonienia dziecka do zachowań, których nie chce lub niebezpiecznych dla jego zdrowia i życia, a także wyłudzenia własności (np. danych, pieniędzy, cennych przedmiotów rodzinnych); w przypadkach niebezpiecznych kontaktów inicjowanych w Internecie może dojść do zagrożenia Twojego życia i zdrowia, a także szantażu i przymusu realizacji czynności seksualnych.

Działania ucznia:

1. Jeśli uznasz, że jesteś osobą, która została narażona na którekolwiek z wymienionych wyżej zagrożeń cyfrowych, zgłoś ten fakt wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły, któremu ufasz. Poinformuj o ewentualnych świadkach. Poproś o reakcję, wsparcie i pomoc.

2. O tym, co Cię spotyka/spotkało poinformuj też rodziców.
3. W miarę możliwości zbierz i zabezpiecz dowody dostępne w formie elektronicznej (zapisy rozmów w komunikatorach, na portalach społecznościowych, zrzuty ekranów, zdjęcia, wiadomości e-maili, przesyłane zdjęcia, itp.) i przekaż je wychowawcy/rodzicom - dowody mogą odegrać kluczową rolę w identyfikacji sprawców. Jeśli nie potrafisz tego zrobić samodzielnie poproś o pomoc dorosłych.
4. Informuj o każdym nowym zdarzeniu związanym z zagrożeniem.
5. Wspólnie z rodzicami dokonaj zmian danych identyfikujących, tj. haseł i loginów lub kodów dostępu do platform i portali internetowych.
6. Nie próbuj bezpośrednio kontaktować się ze sprawcą i nie podejmuj żadnych samodzielnych działań w celu dotarcia do niego – to zadanie policji.
7. Jeżeli naruszenie Twoich praw będzie dla Ciebie dużym obciążeniem, zwróć się po wsparcie do pedagoga szkolnego lub psychologa (lub innego pracownika) - opowiedz mu o swoich obawach, przeżyciach i odczuciach. Pedagog lub psycholog może udzielić Ci wsparcia i wskazówek dotyczących tego, co możesz zrobić, by poradzić sobie z zaistniałą sytuacją. W zależności od potrzeb pomoc pedagoga lub psychologa może być jednorazowa lub systematyczna.

Działania szkoły:

1. Po otrzymaniu od Ciebie informacji o zagrożeniu wychowawca lub inny pracownik szkoły przekaże informację pedagogowi oraz powiadomi o zaistniałym zdarzeniu Twoich rodziców (jeśli nie zostali jeszcze poinformowani przez Ciebie) i dyrektora szkoły.
2. We współpracy z Tobą i Twoimi rodzicami w szkole zostanie przeprowadzona analiza dowodów, ustalenie dokładnych okoliczności zdarzenia i postępowanie mające na celu ustalenie sprawy.
3. Jeśli sprawcą okaże się uczeń szkoły, szkoła podejmie działania wychowawcze i dyscyplinujące sprawcę. Ze sprawcą oraz z jego rodzicami zostanie przeprowadzona rozmowa w trakcie której sprawcy zostanie uświadomiona szkodliwość prowadzonych przez niego działań.
4. Jeżeli zagrożenia nie będzie można bezpośrednio powiązać z uczniem szkoły, ustalenie sprawcy będzie wykraczało poza kompetencje i możliwości szkoły lub zdarzenie, do którego doszło, będzie naruszało obowiązujące prawo, szkoła zgłosi incydent na policję oraz do serwisu Dyżurnet.
5. Jeśli dyrektor uzna, że zdarzenie, do którego doszło w dużym stopniu zagraża Twojemu bezpieczeństwu również poinformuje policję.
6. Szkoła powiadomi Cię i Twoich rodziców o działaniach podjętych w celu zniwelowania skutków działania sprawcy (np. usunięcie z Internetu intymnych zdjęć, zablokowanie dostępu do konta w portalu społecznościowym) oraz zadba o to, aby informacje narażające Cię na naruszenie wizerunku nie były rozpowszechniane.
7. Szkoła umożliwi Ci skorzystanie z pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a jeśli pomoc udzielona przez szkołę okaże się niewystarczająca, w porozumieniu z Twoimi rodzicami może Cię skierować na specjalistyczną terapię.

Pamiętaj!

Niezależnie od rodzaju zagrożenia, które Cię spotkało nie jesteś winien/winna zaistniałej sytuacji.

Jeśli znajdujesz się w trudnej sytuacji lub znasz kogoś, kto potrzebuje pomocy zwróć się do rodziców, wychowawcy, nauczyciela, pedagoga szkolnego, psychologa, dyrektora szkoły lub jakiegokolwiek osoby dorosłej, której ufasz.

Jeśli nie otrzymasz potrzebnego wsparcia zwróć się jeszcze raz lub poproś o pomoc kogoś innego.

Pomoc, którą otrzymasz ze strony pracowników szkoły, nie kończy się w momencie zakończenia procedur ustalenia sprawcy i zastosowania wobec niego środków dyscyplinujących. Pracownicy szkoły będą w sposób szczególny czuwać nad Twoim bezpieczeństwem i zwracać uwagę, czy nie są podejmowane wobec Ciebie dalsze

działania przemocowe. Będą Cię wspierać w radzeniu sobie z sytuacją i jej konsekwencjami.

W razie potrzeby, w sytuacji zagrożenia możesz zadzwonić pod numer alarmowy **112** lub skorzystać z innych instytucji niosących pomoc dzieciom i młodzieży. Oto niektóre z nich:

116 111 – Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży;

800 121 212 – Dziecięcy telefon zaufania, prowadzony przez Rzecznika Praw Dziecka.

Opracowała Martyna Cichosz – psycholog szkolny